

Dopady green deal pro umělé trávníky

Umělé trávníky jsou široce využívány v moderním fotbale, ale jejich budoucnost se mění. Evropská unie přijala přísnější pravidla pro používání mikroplastů, což ovlivní i zásypové materiály na fotbalových hřištích.

Tréninkové hřiště – použito jako výplň (infill) směs korku a olivových pecek v poměru 50% : 50% – ORGANIC 20

V návaznosti na Green Deal schválila EU v září 2023 Nařízení 2023/2055, které zakazuje používání volných mikroplastů v syntetických trávnících. Jelikož se mikroplastem rozumí částice menší než 5 mm, dotkne se tento zákaz všech gumových granulátů používaných dnes jako zásyp na fotbalových hřištích s umělou trávou (SBR, EPDM recykl., EPDM virgin, TPE, ...).

Aby se kluby a sportovní organizace mohly na tyto změny připravit, bylo stanoveno přechodné období, které skončí v září 2031. Do té doby lze stávající trávníky

s gumovým zásypem provozovat bez omezení. Nové hřiště s gumovým zásypem lze instalovat, ale jen do konce přechodného období. Po roce 2031 již nebude možné gumu používat v nových instalacích, ale hřiště, která takový zásyp mít budou, budou normálně v provozu. Toto přechodné období dává klubům a městům čas, aby se adaptovaly na nové standardy a při vypisování výběrových řízení hledaly ekologičtější varianty.

Certifikace FIFA Quality a Quality Pro jsou nejdůležitějším parametrem při vypi-

sování tendrů, a to jak pro profesionální, tak pro amatérský fotbal. Trávníky s gumovým zásypem splňují požadavky FIFA na stabilitu, tlumení nárazů, odskok a valivost míče atd. Po skončení přechodného období si hřiště se stávajícím gumovým zásypem certifikaci ponechají, a to až do konce životnosti povrchu. Nové instalované trávníky už budou muset být bez gumy.

Alternativy k mikroplastovým zásypům:

- **Bezzásypové trávníky** – zatím nesplňují FIFA Quality standardy
- **Organické zásypy** (např. korek, drcené olivové pecky, kukuřice, kokosová vlákna) – již několik let užíváné v západní Evropě, splňují FIFA Quality standardy
- **Hybridní trávníky** – kombinace přírodního a umělého trávníku, využíváné hlavně v profesionálním fotbale, splňují FIFA Quality standardy

Vývoj nových materiálů bude klíčový a nebude snadné vyhovět parametrům FIFA stanoveným v novém manual vydaném v roce 2024.

Jisté je, že bude přibývat systémů s nižší výškou vlasu. Protože gumový zásyp zlepšoval stabilitu a dodával povrchu elasticitu, jeho odstranění bude znamenat, že elasticita bude muset být do systému dodána zespodu – shockpad nebo in-situ layer. Nižší výška vlasu, např. 30–40 mm místo tradičních 50–60 mm, umožňuje menší spotřebu zásypu a lepší stabilitu vláken. Shockpad (PE nebo PU pěna v podobě rolí nebo desek) vyrovnává útlum nárazů a zvyšuje komfort pro hráče. In-situ layer (finišérem tažená pružná vrstva) tvoří pevně spojený podklad s tlumícími vlastnostmi a eliminuje potřebu samostatného shockpadu.

Bude FIFA akceptovat nové bezzásypové systémy? Jak se změní testy na stabilitu a chování míče bez zásypu?

Výrobci umělých trávníků již investovali nemalé finanční prostředky do vývoje nových řešení či do přetestování těch starých dle nového manuálu FIFA. Pro potenciální zákazníky znamená nový přístup vyšší náklady na výstavbu, protože bude nutné přidat tlumící vrstvu.

Nový manuál FIFA 2024 zatím počítá logicky i s gumovým infillem (zákaz mikroplastů je omezen na území EU) a neřeší pouze plně syntetické povrchy, ale i hybridní a přírodní trávu. Hlavní snahou FIFA vždy bylo, je a bude dosažení maximálního herního komfortu, bezpečnost hráčů a udržitelnost. Je jedno, zda s přírodním infillem nebo s gumovým zásypem.

Závěr: Fotbalové kluby, obce i správci hřišť mají do září 2031 čas na přizpůsobení se novým regulím. Přesto je důležité začít plánovat již nyní – jakou technologii zvolit, jaké investice budou potřeba a jak se změni certifikace FIFA. Lobby výrobců bezzásypových trávníků je velké a dá se očekávat, že při další aktualizaci manuálu FIFA na ně již bude pamatováno. Přechodné období dává fotbalu šanci najít udržitelná řešení bez mikroplastů, která zachovají vysokou kvalitu hry i bezpečnost hráčů. ■

MICHAL JON

Starež korek - také tréninkové hřiště v Brně Ivanovicích, kde jako výplň (infill) je použit korkový zásyp